

Türkçe ÖĞRETEN PARAGRAF

Konu Öğreten Paragraf

Paragraf Çöz, Konuyu Kavra

Akıllı Tahta
Uygulamalı

Yazarlar
Bayram GÜNEŞ
Metin ALTAŞ
Esra ÖZCAN

7. SINIF TÜRKÇE

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Giriş Yayınlarına aittir.

Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

1. Baskı: Markaj Yayınları

2. Baskı: Giriş Yayınları

SERTİFİKA NO.

40447

KAPAK TASARIMI

Giriş Yayınları Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Giriş Yayınları Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital

ANKARA

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33

WhatsApp: 0505 099 24 84

www.girisyayinlari.com

girisyayinlari@gmail.com

İÇİNDEKİLER

FİİLLER (EYLEMLER)

▶ PARAGRAF TESTİ 1 3

SÖZCÜKTE ANLAM

▶ PARAGRAF TESTİ 1 5

▶ PARAGRAF TESTİ 2 7

▶ PARAGRAF TESTİ 3 9

▶ PARAGRAF TESTİ 4 11

CÜMLEDE ANLAM

▶ PARAGRAF TESTİ 1 13

▶ PARAGRAF TESTİ 2 15

ZARFLAR (BELİRTEÇLER)

▶ PARAGRAF TESTİ 1 17

PARÇADA ANLAM

▶ PARAGRAF TESTİ 1 19

▶ PARAGRAF TESTİ 2 21

▶ PARAGRAF TESTİ 3 23

▶ PARAGRAF TESTİ 4 25

▶ PARAGRAF TESTİ 5 27

YAZIM KURALLARI

▶ PARAGRAF TESTİ 1 29

▶ PARAGRAF TESTİ 2 31

▶ PARAGRAF TESTİ 3 33

ANLATIM BOZUKLUKLARI

▶ PARAGRAF TESTİ 1 35

NOKTALAMA İŞARETLERİ

▶ PARAGRAF TESTİ 1 37

▶ PARAGRAF TESTİ 2 39

METİN TÜRLERİ

▶ PARAGRAF TESTİ 1 41

▶ PARAGRAF TESTİ 2 43

▶ CEVAP ANAHTARI 45

GİRİŞ YAYINLARI

1 İş (kılış), durum veya oluş bildiren ve “-mak/-mek” mastar ekini alabilen sözcüklere fiil (eylem) denir:

Konuş-, otur-, başla-, getir-, söyle-...

Kılış (İş) Bildiren Fiiller: İradeye bağlı olarak gerçekleştirilen ve nesne alabilen eylemlerdir. Bu eylemler nesneyi bulduran “Neyi? Kimi?” sorularından birine mutlaka cevap verir:

Radyodaki programı sonuna kadar dinledim.

Bu kitabı ona arkadaşları hediye etmiş.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizilen eylemler nesneyi bulduran “Neyi? Kimi?” sorularından birine yanıt verdiği ve iradeye bağlı olarak gerçekleştirildiği için kılış fiilidir.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Açıklama
- B) Betimleme
- C) Öyküleme
- D) Tartışma

2 Durum Bildiren Fiiller: İradeye bağlı olarak gerçekleştirilen ancak nesne almayan eylemlerdir. Bu eylemler nesne alamadığı için “Neyi? Kimi?” sorularına yanıt vermez:

- ◆ İşçiler ağaçların gölgesinde dinlendiler.
- ◆ Onlar yanımızdaki masada oturuyordu.

Örnek cümlelerde altı çizilmiş olan eylemler iradeye bağlı olarak gerçekleştirilmiştir ancak “Neyi? Kimi?” sorularına cevap vermemektedir. Dolayısıyla bu eylemler durum bildirmektedir.

Bu metinde yazar, düşünce geliştirme yollarından hangisine başvurmuştur?

- A) Tanımlama – Örneklendirme
- B) Benzetme – Tanık gösterme
- C) Örneklendirme – Sayısal verilerden yararlanma
- D) Karşılaştırma – Tanımlama

3 Oluş Bildiren Fiiller: Diğer fiillerden farklı olarak irade dışında gerçekleşen, kendiliğinden olan ve ayrıca nesne almayan eylemlerdir. Bu eylemler nesne alamadığı için “Neyi? Kimi?” sorularına yanıt vermez:

- ◆ Baharın gelmesiyle otlar yeşerdi.
- ◆ Uykusuzluktan gözlerinin altı morarmıştı.

Yukarıdaki cümlelerde altları çizilmiş olan eylemler insan iradesi dışında gerçekleşmiştir. Nesne de alamayan bu eylemler oluş bildirmektedir.

Bu parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisi yoktur?

- A) Benzetme
- B) Karşılaştırma
- C) Örnekleme
- D) Tanımlama

- 4
- I. Geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman.
 - II. Geçmiş zaman kendi arasında ikiye ayrılır:
 - III. Eylemin zamanını bildiren kiplere haber (bildirme) kipleri denir.
 - IV. Dilimizde dört temel zaman vardır:
 - V. “Görülen (Bilinen/Belirli) Geçmiş Zaman (–dı): Fiil kök veya gövdesine gelerek görülen, bilinen geçmişe ait bir işin, oluşun veya durumun hikâye edilmesini, haber verilmesini sağlar. Görülen geçmiş zaman kip eki “–dı/–di/–du/–dü/–tı/–ti/–tu/–tü”dür. Duyulan (Öğrenilen/Anlatılan) Geçmiş Zaman (–mış): Fiillere gelerek görülmeyen, bilinmeyen geçmişe ait, başkasından duyulan bir işin, durumun veya oluşun nakledilmesini sağlar. Eki “–mış/–miş/–muş/–müş”tür.”

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturmak için sıralama nasıl olmalıdır?

- A) II – III – I – V – IV
- B) II – III – I – IV – V
- C) III – IV – I – II – V
- D) III – I – II – V – IV

1 Dilin anlamlı en küçük birimlerine sözcük (kelime) denir. Sözcükler bir araya getirilerek cümleleri oluşturulur. Sözcükler, sahip oldukları anlamların dışında zamanla yeni anlamlar kazanabilir. Ayrıca dilde aynı anlamı karşılayan birden çok sözcük de bulunabilir. Sözcükler tek başlarına anlamlı olabildikleri gibi cümlede veya söz içinde kullanılışlarına göre yeni anlamlar da kazanabilir.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Cümlelerin, sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşmasına
- B) Cümlelerin farklı anlamlar içermesine
- C) Bir sözcüğün farklı anlamlı olmasına
- D) Aynı anlamı karşılayan farklı sözcüklerin olmasına

2 Fiil çekimlerinde kullanılan kip ekleri her zaman kendi anlamlarında kullanılmaz. Bir fiil kipi başka bir fiil kipi anlamını karşılayacak şekilde kullanılmışsa buna kip (anlam/zaman) kayması denir. "O daha üç yaşındayken babasını kaybediyor." cümlesinde fiil şimdiki zamanla çekimlenmesine rağmen cümlede geçmiş zaman anlamı vardır. "Keloğlan'ın yolu bir gün bir kasabaya düşer." cümlesinde geniş zaman, geçmiş zaman (-mış) yerine kullanılmış. Bazı cümlelerde ise haber kipleri dilek kipleri yerine kullanılır.

Bu metinde yazar, ana fikri desteklemek için aşağıdakilerden hangisine başvurmuştur?

- A) Tanımlama – Örneklendirme
- B) Benzetme – Tanık gösterme
- C) Örneklendirme – Sayısal verilerden yararlanma
- D) Tanık gösterme – Karşılaştırma

3 Sözcüklerin akla gelen ilk anlamına gerçek anlam denir. Gerçek anlam, bir sözcüğün söylendiği anda zihnimizde uyandırdığı ilk çağrışımdır. Gerçek anlam, sözcüklerin sözlükteki ilk anlamıdır. Yani herkesçe bilinen yaygın anlamıdır. Örneğin; Soğuktan su boruları patlamış. (Sıvı durumda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde). Biraz sonra toprak bir yola girdik. (Karada canlıların geçmesi için açılmış yürümeye uygun yer) Verilen cümlelerde altı çizili sözcükler zihnimizde oluşan ilk anlamlarıyla kullanılmıştır. Bu nedenle sözcüklerin bu anlam özelliğine gerçek anlam diyoruz. "Çiçek, masa, koşuyorum" gibi kelimelerin tek başına bir anlamı vardır. "Gibi, ve, üzere, de" gibi sözcüklerin ise tek başına bir anlamı yoktur. Bunlar kullandıkları cümlede anlam ve görev kazanır. Bir sözcüğün temel anlamlı olabilmesi için tek başına karşıladığı anlamı ile cümle içindeki anlamının aynı olması gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Gerçek anlamlı sözcüğün zihinde uyandırdığı ilk çağrışım olmasına
- B) Gerçek anlamın herkesin aklına ilk gelen anlam olmasına
- C) Bazı sözcüklerin tek başına anlamı olmadığına
- D) Bazı sözcüklerin gerçek anlamının dışında kullanıldığına

4 Bir sözcüğün gerçek anlamından bütünüyle uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir. Başka bir deyişle bir kelimenin gerçek anlamı dışında, başka bir kelimenin yerine kullanılması sonucu ortaya çıkan anlamdır. Mecaz anlamda anlatımı renklendirmek ve kuvvetlendirmek esastır. Örneğin; işsizlik sorunu hükümeti terletecek. Doktora boş gözlerle bakıyordu. Bu söze, gençlerden biri ince bir karşılık verdi. Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler gerçek anlamlarını kaybedip mecaz anlam kazanmıştır.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili;

- I. Benzetmeye başvurulmuştur.
- II. Nesnel ifadelerden yararlanılmıştır.
- III. Örneklemelemlerden yararlanılmıştır.
- IV. Tanımlama yapılmıştır.

numaralanmış ifadelerden hangisi ya da hangileri yoktur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II ve IV

1

- I. Gidiyorum. Bu kitabı sonra okurum. Yalnız taş, duvar olmaz. Ben sana mecburum, bilemezsin. Akıcı bir konuşması vardı.
- II. Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir dileği, bir yargıyı tam olarak anlatan sözcüklere ya da söz öbeklerine cümle denir.
- III. Cümleye örnek verecek olursak:
- IV. Dolayısıyla cümle tek sözcükten oluşabileceği gibi bir söz grubundan da oluşabilir.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturmak için sıralama nasıl olmalıdır?

- A) II – I – IV – III
- B) II – IV – III – I
- C) II – IV – I – III
- D) III – II – IV – I

2

- I. “O, ne söyleyecekse doğrudan söyler.” “Bir şeyi dile getirirken dolambaçlı yollara başvurmaz.”
- II. Bu cümlelerin ikisinde de “bir şeyi olduğu gibi, doğrudan anlatma” anlamı vardır, dolayısıyla bu cümleler yakın anlamlıdır.
- III. Yakın anlamlı cümleler birbirinin yerini tam olarak tutmasa da bu cümlelerin aralarında anlamca benzerlik bulunur.
- IV. Yakın anlamlı cümlelerde anlamca benzerlik, yakınlık söz konusudur.

Metin düşünce akışına göre düzenlendiğinde numaralanmış cümlelerden hangisi en sonda yer almalıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3

Bir durumun, bir olayın hangi nedenden kaynaklandığını bildiren cümlelerde neden–sonuç ilişkisi görülür. Bu tür cümleler genellikle iki bölümden oluşur. Çoğunlukla birinci bölüm neden, ikinci bölüm sonuçtur. Cümleler arasındaki bu ilgi daha çok “diye, çünkü, –dığı için, –den dolayı, –den ötürü...” gibi ifadelerle sağlanır. Hastalandığı için okula gelmedi. Bir güzel sevdim diye yüzüm gülmüyor. Her yaz buraya geldiğinden sürprizleri sürpriz olmaktan çıktı. Neden–sonuç ilişkisi aynı cümle içerisinde olduğu gibi iki ayrı cümle arasında da olabilir. “Her zaman polisiye romanlar okurdu. Polisiye romanlara ayrı bir ilgi duyardı.” Yukarıdaki cümlelerden birincisi “sonuç”, ikincisi “neden” durumundadır. Bu ilişkiyi birinci cümleye “Neden?” sorusunu sorarak tespit edebiliriz.

Bu metinde “neden-sonuç cümleleri” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İki kısımdan oluşabileceğine
- B) İki ayrı cümle arasında olabileceğine
- C) Neden sorusunun sorulduğuna
- D) Amacıyla sözcüğünün kullanıldığına

4

Amaç–sonuç cümleleri eylemin hangi amaçla yapıldığını bildiren cümlelerdir. Bu cümlelerde belirtilen amaç kısmının henüz gerçekleşmediği unutulmamalıdır. Amaç ilgisi daha çok “–mak için, –mak üzere, amacıyla” gibi ifadelerle kurulur. “Borcunu ödemek için evini sattı.” cümlesinde amaç borcu ödemek, evin satılması ise sonuçtur. Bu cümlede amaç bildiren kısım (borcunu ödemek) henüz gerçekleşmemiştir. Sınav için (amaç) okula gitti. (sonuç) /Zayıflamak için (amaç) yürüyüş yapıyor. (sonuç) Bu cümlelerde eylemlerin hangi amaç için yapıldığı vurgulanıyor.

Bu metinde “amaç-sonuç cümleleri” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Amaç ilgisinin farklı ifadelerle belirtildiğine
- B) Amaç bölümünün gerçekleşmediğine
- C) İki ayrı cümle arasında olabileceğine
- D) İki bölümden oluştuğuna

1 Bir fiilin, sıfatın veya kendi türünden bir zarfın anlamını nitelik, zaman, yer, ölçü, soru kavramları bakımından etkileyen kelimelere zarf (belirteç) denir. Örnekler: Müsâ-bakanın son bölümüne zorla gönderildi. (Fiil, nitelik bakımından belirtilmiştir.) Okullar haftaya tatil edilecekmiş. (Fiil, zaman kavramı bakımından belirtilmiştir.) Akşamü-zeri arkadaşlarıyla dışarı çıkmış. (Fiil, yer-yön kavramı bakımından belirtilmiştir.) Çok büyük bir evde oturuyorlardı. (Sıfat, miktar bakımından belirtilmiştir.) Bu mertebeye kadar nasıl çıkabildin? (Fiil, soru kavramı bakımından belirtilmiştir.) Zarflar görev ve anlamları bakımından beş grupta incelenebilir.

Buna göre “zarflarla” ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Fiili ve sıfatı etkilediğine
- B) Görev ve anlamları açısından ele alındığına
- C) Nitelik, zaman, yer ve ölçü bildirebildiğine
- D) Pekleştirme zarflarının örneklerine

2 Durum zarfları; durum ve tavır ifade eden zarflardır. Eylemin nasıl yapıldığını ve ne durumda olduğunu gösterir. Durum zarfları fiile sorulan “Nasıl?” veya “Neden? Niçin? Niye?” sorularına yanıt verir. Örnekler: Elindeki gazeteyi buruşturup attı. (“Attı” eylemine “Nasıl?” sorusunu sorduğumuzda “buruşturup” cevabını aldığımız için bu sözcük durum zarfıdır.) Koşa koşa yanımıza geldi. (“Geldi” eylemine “Nasıl?” sorusunu sorduğumuzda “koşa koşa” cevabını aldığımız için bu söz grubu durum zarfıdır.)

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili;

- I. Açıklayıcı bir anlatım vardır.
- II. İkilemeye başvurulmuştur.
- III. Karşılaştırma yapılmıştır.
- IV. Kişileştirme yapılmıştır.
- V. Örneklemeyle yararlanılmıştır.

numaralanmış ifadelerden hangileri yoktur?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) III ve V
- D) II ve IV

3

- I. Bu zarflar fiillerin anlamını zaman bakımından tamamlar.
- II. Fiile sorulan “Ne zaman?” sorusuna cevap veren sözcük veya sözcük grupları zaman zarfıdır.
- III. Örnekler: Ödevlerinin hepsini akşam yaptı. (Bu cümlede “yaptı” eylemine “Ne zaman?” sorusunu sorduğumuzda “akşam” cevabını aldığımız için bu sözcük zaman zarfıdır.) Ailenin bütün fertleri bayramlarda bir araya gelir. (Bu cümlede “bir araya gelir” yüklemine “Ne zaman?” sorusunu sorduğumuzda “bayramlarda” cevabını aldığımız için bu sözcük zaman zarfıdır.)
- IV. Zaman zarfları; fiilde bildirilen işin ne zaman yapıldığını ortaya koyan zarflardır.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturmak için sıralama nasıl olmalıdır?

- A) II – I – IV – III
- B) III – II – IV – I
- C) IV – I – II – III
- D) IV – II – III – I

4

- I. “En, daha, pek, çok, az, biraz, kadar, bayağı, epeyce, fazla...” sözcükleri miktar zarfı olarak kullanılır.
- II. Fiile, sıfata veya zarfa sorulan “Ne kadar?” sorusunun cevabı bize miktar zarfını verir.
- III. Miktar (azlık-çokluk) zarfları; fiillerin, sıfatların ya da zarfların anlamını ölçü yönünden tamamlayan, arttıran ya da azaltan zarflardır.
- IV. Örnekler: O herkesten çok çalışıyor. (“Ne kadar çalışıyor?” → çok → anlamca fiili tamamlamış) Eve biraz geç geldi. (“Ne kadar geç?” → biraz → anlamca zarfı tamamlamış) Bayağı güzel bir iş yeri vardı. (“Ne kadar güzel?” → bayağı → anlamca sıfatı tamamlamış)

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında “baştan üçüncü” cümle hangisi olur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

1 Cümleler büyük harfle başlar. Cümle içinde tırnak veya yay ayrıç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve bu cümlelerin sonuna uygun noktalama işareti konur. Özel isimler büyük harfle başlar. İki noktadan sonra gelen cümleler büyük harfle başlar. Ancak iki noktadan sonra cümle niteliğinde olmayan örnekler sıralandığında bu örnekler büyük harfle başlamaz.

Bu parça için kullanılabilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler
- B) Cümle Bilgisi
- C) Noktalama İşaretleri
- D) Yazım Kuralları

2 Özel adlardan önce gelen yön sözcükleri büyük harfle, özel adlardan sonra gelen yön sözcükleri de küçük harfle başlar: Yarın Batı Trakya'da yağış bekleniyor. Afrika'nın kuzeyi kuraklıkla mücadele ediyor. Ara yönler (kuzeydoğu, kuzeybatı, güneydoğu, güneybatı) daima bitişik yazılır: Bu kış Kuzeydoğu Anadolu çok soğuktu. Medeniyet, kültür veya yaşam biçimi anlamı taşıyan doğu ve batı sözleri büyük harfle başlar: Suriye'deki savaş, Batı'yı tedirgin ediyor. (Medeniyet anlamında) Kaptan geminin burnunu batıya çevirdi. (Yön anlamında) Orta Doğu, Uzak Doğu ve Yakın Doğu sözleri büyük harfle başlar ve ayrı yazılır: Teknoloji artık Uzak Doğu'da şekilleniyor.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Ara yönlerin yazımına
- B) Büyük harflerin kullanılmadığı yerlere
- C) Doğu ve batı sözcüklerinin ilk harflerinin yazımına
- D) Yön isimlerinin yazımına

3 İkilemeler daima ayrı yazılır ve ikilemeleri oluşturan sözcüklerin aralarına herhangi bir noktalama işareti konmaz: Delikanlıda boy bos yerindeydi. Marangoz eğri büğrü tahatları rendeledi. İkileme gibi görünen ancak yeni bir varlığı karşılayan bazı birleşik sözler bitişik yazılır. Bunları ikilemelerle karıştırmamak gerekir: cırcır (böceği), cızbız (köfte), civciv, çıtçıt (kopça), dırdır, fıfır (süs), fısfıs, hoşbeş, şıpşıp (terlik)... İkilemeler ile karıştırılan bazı birleşik sözcükler ise şunlardır: Öteberi, suspus, minimini, gitgide, birebir (etkili anlamında), birdenbire...

Bu metinde "ikilemeler" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Aralarına noktalama işareti girmediğine
- B) Ayrı yazıldığına
- C) Bazı birleşik sözcüklerle benzerliğine
- D) Oluşumları yönünden farklı olduğuna

4 Belli bir tarihle (günü veya yılı gösteren sayı) kullanılan gün ve ay adları büyük harfle başlar, aksi durumda küçük harfle başlar: Sınav 12 Mart Pazar günü yapıldı. Sınav mart ayının ilk pazar günü yapıldı.

Buna göre parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ay ve gün adlarının yazımı
- B) Sayıların yazımı
- C) Noktalama işaretlerinin kullanımı
- D) Özel isimlerin yazımı

1 Film daha henüz yeni başlamıştı. (“daha” ve “henüz” sözcükleri aynı anlama geldiği için “henüz” sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.) Sınava yaklaşık yüz civarında öğrenci katıldı. (“yaklaşık” sözcüğü ile “civarında” sözcüğü aynı anlamı karşıladığı için “civarında” sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.) Bundan sonra eline mikrofon alan herkes şarkı söylemesin artık. (“Bundan sonra” söz öbeği “artık” anlamını taşıdığı için “artık” sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.)

Buna göre metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanılması
- B) Aynı anlama gelen söz veya söz öbeklerinin bir arada kullanılması
- C) Eş sesli söz veya söz öbeklerinin bir arada kullanılması
- D) Zıt anlamlı sözcüklerin aynı cümlede kullanılması

2 Oraya seninle birlikte gitmeliyiz. (“seninle” sözcüğündeki “-le” eki “birliktelik” anlamı taşıdığı için “birlikte” sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.) Galiba onlar da bu akşam bize gelebilirler. (“gelebilirler” sözcüğündeki “-ebil-” fiili “ihtimal” anlamı taşıdığı için “galiba” sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.) Türkçede Arapça dilinden gelmiş sözler vardır. (“Arapça”daki “-ça” eki “Arap” sözcüğüne dil anlamı kattığı için “dilinden” sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.)

Buna göre metinde anlatılan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanılması
- B) Aynı anlama gelen bir ek ile bir sözün birlikte kullanılması
- C) Aynı anlama gelen söz veya söz öbeklerinin bir arada kullanılması
- D) Eş sesli ek veya eklerin bir arada kullanılması

3 Anlam bakımından birbirine yakın olan ancak birbirinin yerine kullanılmayan sözcükler vardır. Bu sözcüklerin cümlelerde birbirinin yerine kullanılması anlatım bozukluğuna yol açar. “Ektiğim fidanların çoğu kurumuş.” cümlesinde “ektiğim” sözcüğü yerine “diktiğim” sözcüğü kullanılmalıdır. Çünkü fidan ekilmez, dikilir. Çok çalışması hasta olmasını sağladı. (“olmasını sağladı” yerine “olmasına neden oldu” ifadesi kullanılmalı. Çünkü “sağlamak” ifadesi olumlu durumlar için kullanılır.) Sınavdan düşük not alma şansım yüksek. (“şansım” yerine “olasılığım” sözcüğü kullanılmalı. Çünkü “şans” olumlu, “olasılık” olumsuz durumlar için kullanılan bir kelimedir.)

Parçada aşağıdakilerin hangisinden bahsedilmektedir?

- A) Anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanılması
- B) Aynı anlama gelen bir ek ile bir sözün birlikte kullanılması
- C) Aynı anlama gelen söz veya söz öbeklerinin bir arada kullanılması
- D) Yanlış anlamda sözcük kullanılması

4 Farklı durum veya duyguları dile getiren sözlerin cümlede birlikte kullanılması anlatım bozukluğuna yol açar. Bu tür anlatım bozukluklarında genellikle kesinlik ve olasılık bildiren cümleler bir arada kullanılır. “Kesinlikle onlar bu akşam sinemaya gidebilir.” cümlesinde “kesinlikle” ifadesi kesinlik, “gidebilir” ifadesi ise olasılık bildirmektedir. Dolayısıyla cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için bu ifadelerden birini cümleden çıkarmalıyız. Kuşkusuz bu kitap Kurtuluş Savaşı'nı anlatıyor olabilir.

Parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmektedir?

- A) Anlamca çelişen ifadelerin bir arada kullanılması
- B) Aynı anlama gelen söz veya söz öbeklerinin bir arada kullanılması
- C) Sözcüklerin yanlış yerde kullanılması
- D) Yanlış eklerin kullanılması

1 Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlelerin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere noktalama işaretleri kullanılır. Noktalama işaretlerinden nokta, virgöl, noktalı virgöl, iki nokta, üç nokta, soru, ünlem, tırnak, ayraç ve kesme işaretleri ait oldukları kelimelere bitişik olarak yazılır ve kesme dışındaki işaretlerden sonra bir harf boşluğu ara verilir.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili;

- I. Açıklayıcı bir anlatım vardır.
- II. Amaç-sonuç cümlesi vardır.
- III. İkilemelere başvurulmuştur.
- IV. Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- V. Tanımlama yapılmıştır.

numaralanmış ifadelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve III B) I ve IV
C) III ve V D) II ve IV

2 Cümlelerin sonuna konur: Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur. Bazı kısaltmaların sonuna konur: Alb. (albay), Dr. (doktor), Yrd. Doç. (yardımcı doçent). Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur: 3. (üçüncü), 15. (on beşinci). Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur: 3, 4 ve 7. maddeler. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur: I. 1. A. a. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: 29.5.1453, 29.X.1923 vb. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: Tren 09.15'te kalktı. Toplantı 13.00'te başladı. Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur: Ağâh Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, TDK Yayınları, Ankara, 1960. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur: 1.000, 326.197, 49.750.812 vb. Genel ağ adreslerinde kullanılır: http://tdk.gov.tr. Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır: $4.5=20$, $12.6=72$ vb.

Buna göre metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Noktalama işaretleri
B) Noktanın kullanıldığı yerler
C) Türk Dil Kurumunun görevleri
D) Yazım kuralları ve noktalama işaretleri

3 Virgöl, birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur: Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur: Umduk, bekledik, düşündük. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu). Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur: Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz, hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti. Cümle içinde ara sözcükleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözcüklerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur: Zemin bu kadar koyu bir kırmızıya dönüşünce, bir an için de olsa, belirginliğini yitiriverdi sivilceleri. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur.

Bu metinde "virgöl" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Cümle içindeki ara sözcükleri veya ara cümleleri belirtmek amacıyla kullanıldığına
B) Bibliyografik künyelerin arasına konulduğuna
C) Eş görevli sözcük ve sözcük gruplarını ayırmada kullanıldığına
D) Sıralı cümlelerin arasında kullanıldığına

4 Noktalı virgöl, cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur: Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Gönül, Yonca adları verilir. Türkiye, İngiltere, Azerbaycan; Ankara, Londra, Bakü. Ögeleri arasında virgöl bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur: Sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyorum. At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır. (Atasözü) İkidenden fazla eş değer ögeler arasında virgöl bulunan cümlelerde öznenin sonuna noktalı virgöl konabilir: Yeni usul şiiirimiz; zevksiz, köksüz, acemice görünüyordu. (Yahya Kemal Beyatlı)

Bu metinde "noktalı virgöl" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Virgüllerle ayrılmış tür veya takımların farklı olduğunu belirtmek amacıyla kullanıldığına
B) Kendisinden sonra açıklama yapılacak ya da örnek verilecek cümlelerin sonuna konulduğuna
C) Ögeleri arasında virgöl bulunan sıralı cümlelerin karışıklılığa uğramaması amacıyla kullanıldığına
D) Virgülle ayrılmış örneklerin özneye karışmaması için konulduğuna

1

- I. Ayrıca şiir türünün de bir metin türü olduğu unutulmamalıdır.
- II. Bilgilendirici metinler; bilgi ve haber vermek, ikna etmek, kanıları değiştirmek, uyarmak, düşünmek, yönlendirmek, tanıtmak gibi amaçlarla yazılan yazılardır.
- III. Dili yalın ve anlaşılırdır.
- IV. Metinler genellikle bilgilendirici ve hikâye edici metinler olmak üzere iki başlık altında değerlendirilir.

Metin düşünce akışına göre düzenlendiğinde numaralanmış cümlelerden hangisi en sonda yer almalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

2

Günlük (Günce): Kişilerin yaşadıkları güncel olayları günü gününe ve tarih atarak kaleme aldığı öğretici metin türüdür. Günlük türü, anı türüne göre daha öznel özellikler taşır.

27.02.2013

“Bugün en yakın arkadaşım Merve ile sinemaya gittik. İkimiz de filmi çok beğendik. Filmden sonra birlikte Merve'nin doğum gününü kutladık. O kadar çok şey yaptık ki akşam ayaklarımın ağrısına dayanamıyordum...”

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili;

- I. Karşılaştırma yapılmıştır.
- II. Örneklemeden yararlanılmıştır.
- III. Benzetmelerden yararlanılmıştır.
- IV. Tanımlama yapılmıştır.

numaralanmış ifadelerden hangisi ya da hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve III D) II ve IV

3

Anı (Hatıra): Kişilerin yaşadıkları ya da tanık oldukları önemli olayları, olayların üzerinden belli bir zaman dilimi geçtikten sonra, kendi bakış açılarına göre kaleme aldıkları öğretici metin türüdür.

Soğuk bir sonbahar sabahıydı. İşe gitmek için otobüs bekliyordum. Ellerim cebimde, dalgın bir şekilde önüme bakıyordum. Ani bir fren sesiyle irkildim. Kaza olmuştu. Herkes gibi ben de kaza yerine koştum. Yerde yatanın en yakın arkadaşım Hasan olduğunu fark edince kendimden geçtim. Böyle bir acıyı daha önce yaşamamıştım.

Bu metinde yazar, anlattıklarını desteklemek için aşağıdakilerden hangilerine ağırlıklı olarak başvurmuştur?

- A) Tanımlama – Örneklendirme
B) Benzetme – Tanık gösterme
C) Örneklendirme – Benzetme
D) Tanık gösterme – Karşılaştırma

4

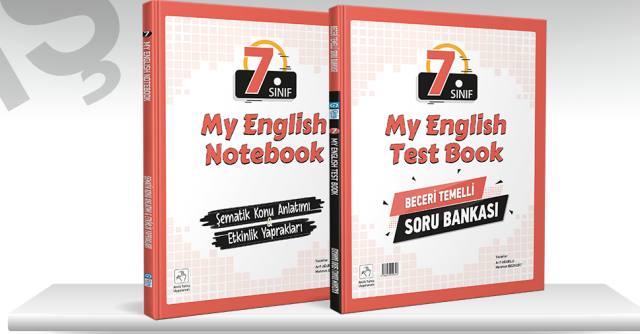
Biyografi (Yaşam Öyküsü): Sanat, bilim, spor gibi alanlarda ün yapmış, başarılı eserler ortaya koymuş kişilerin hayatlarını tüm yönleriyle ortaya koyan öğretici metin türüdür. İstanbul'da dünyaya gelen Orhan Veli Kanık, Türk şiirinin önemli şairlerinden biridir. İlk şiirini Varlık dergisinde yayımlayan şairin “Garip”, “Yenisi”, “Karşı”, “Vazgeçemediğim”, “Destan Gibi” adlı şiir kitapları vardır.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili;

- I. Tanımlama yapılmıştır.
- II. Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- III. Öznel ifadelerden yararlanılmıştır.
- IV. Örneklemeden yararlanılmıştır.
- V. Benzetme yapılmıştır.

numaralanmış ifadelerden hangisi ya da hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve IV D) II ve V

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0505 099 24 84
www.girisayinlari.com | girisyayinlari@gmail.com

